

PAVLA KOSMAČ BRICELJ (1901–1947), UČITELJICA



46. Pavla Kosmač Bricelj (1901–1947)

Rojena je bila 14. januarja 1901 v Ljubljani, na Bleiweisovi cesti št. 10. Oče Mihael je bil sluga na deželni vladi, mati Pavla je bila rojena Škof. Imela je še starejšo sestro Mihaelo. Bila je učiteljica, službovala je najdlje v Jarenini.

Pavla je končala štiri razrede na dekliški šoli Mladika, nato pet razredov dekliškega

liceja, kjer je bila odlična. V šolskih letih od 1916/17 do 1919/20 je obiskovala žensko učiteljsko šolo v Ljubljani. 8. julija 1920 je z odliko maturirala. Poučevala je lahko na ljudskih šolah s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

13. septembra 1920 je dobila zaposlitev na osnovni šoli v Šmartnem pod Šmarno goro. Tam je 7. maja 1923 opravila strokovni izpit. Po njem je lahko poučevala na ljudskih in meščanskih šolah. Še posebej je bila usposobljena za poučevanje ženskih ročnih del. Opravila je tudi »preizkušnjo« iz verouka, po kateri je lahko poučevala verouk na ljudskih šolah. Poučevala je 2. b razred, kjer je učila vse predmete, poleg tega pa v 4. razredu še risanje in pisanje. Do začetka šolskega leta 1923 je bila knjižničarka. V šolskem letu 1924/25 je na ponavljalni šoli vsak petek od 11. do 13. ure poučevala deklice.¹

Na praznik združitve Jugoslovanov, 1. decembra 1921, je predavala učencem popoldanskega pouka o pomenu tega dne. 24. maja 1923 je ob prazniku na spomin sv. Cirila in Metoda predavala o škodljivosti



Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev

USLUŽBENSKI LIST

- Ostanka*
- I. Ime in priimek uslužbenca Pavla Kosmač
- II. Rojen dne štirinajstega meseca januarja 19 stoproga leta*) *
- v kraju Ljubljana, sreza Ljubljana, oblasti Ljubljanski
- III. Narodnost slovenska, vera rim.-kat., pristojnost Ljubljana
- Položaj v državni službi, kategorija in skupina, mesto službovanja**)
- stalna učiteljica brez stalnega učnega mesta, druga kategorija, črna skupina na osnovni šoli na Vrhniki.
- ~ ~ ~ ~ ~, II. Kat. 3. skup. — Pkhvika;

Uslužbenčeva fotografija po vsakem desetem letu službe.

(Oblika 5 × 7)

Leta 1926 Leta _____ Leta _____ Leta _____

47. Uslužbenški list Pavle Kosmač (SIAS 231, Ministrstvo za prosveto, personalne mape, škatla 65).

alkohola. Z odlokom župana ljubljanske oblasti 11. maja 1925, št. 5947, je bila premeščena na Vrhniko.²

Na Vrhniko je prišla 15. maja 1925. Prvo šolsko leto je poučevala v 4. b razredu. V šolskem letu 1928/29 je bila razredničarka 2. c razreda, v 5. a razredu pa je učila petje. V šolskem letu 1929/30 je bila razredničarka 1. b razreda. V tem šolskem letu je bila 28. junija 1930 na Vidov dan šolska proslava pri Sv. Trojici. Pavla je za proslavo pripravila deklamacije. Službovala je do 11. marca 1931, ko ji je bila »odobrena ostavka na državno službo«.³

Omožila se je z gradbenim inženirjem Josipom Bricljem. Imela sta dva sinova, Igorja in Jožeta. Stanovali so na Voljčevi cesti, št. 15 in 16, na Vrhniki.⁴

Med službovanjem na Vrhniki je bila članica Društva učiteljic, ki je bilo ustanovljeno leta 1898. Prizadevalo se je za enakopravnost učiteljic pri plačah in zasebnem življenju.

Prispevala je tudi za dijaški dom učiteljskihnikov v Ljubljani pod imenom Učiteljski konvikt.

Umrla je 6. oktobra 1947. Pokopana je na Vrhniki.⁵

Opombe:

- 1 Zgodovinski arhiv Ljubljana (v nadaljevanju ZAL), LJU 409, Osnovna šola Staneta Kosca, Šmartno pod Šmarno goro, Konferenčni zapisnik 1916/17–1926/27, tehnična enota 1, arhivska enota 7.
- 2 ZAL, LJU 409, Osnovna šola Staneta Kosca, Šmartno pod Šmarno goro, Kronika ljudske šole v Šmartnem pod Šmarno goro od leta 1912/13 do leta 1938/39, tehnična enota 1, arhivska enota 2.
- 3 Arhiv Slovenije, AS 231, Ministrstvo za prosveto, personalne mape, škatla 5.
- 4 Polona Zalokar: Hiše se spreminjajo, sledovi ostajajo (III. del). Voljčeva cesta in Klis, Vrhnikiški razgledi, št. 12, Vrhnika, 2011, str. 94.
- 5 Podatek vnukinje Saše Fefer, 21. decembra 2015.